

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ**

Кафедра педагогіки та психології

ПЕДАГОГІКА СПОРТУ

**ПРОГРАМА
дисципліни спеціалізації**

підготовки бакалаврів

галузь знань 01 Освіта

спеціальності 017 Фізична культура і спорт

Навчальна програма з дисципліни «Педагогіка спорту» для студентів СВД за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт

ПП (заочна форма навчання)

Розробник: доцент, д. пед. наук.Мединський С.В.

Навчальна програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки та психології

Протокол від “31”серпня 2018 року № 1
Завідувач кафедри педагогіки та психології

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Навчальна програма затверджена на засіданні Ради факультету Післядипломної та заочної освіти

Протокол від. “ ____ ” _____ 20__ року № ____

Голова _____ (підпис) (_____)
(прізвище та ініціали)

Програма вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка спорту» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 017 Фізична культура і спорт.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є цілісне охоплення проблем педагогіки фізичного виховання і спорту; психології здоров'я особистості; основні аспекти взаємовпливу позитивних (негативних) емоційних станів, способи психологічного захисту, профорієнтації, професійного довголіття, що може сприяти переглядові ставлення до способу життя особистості.

Міждисциплінарні зв'язки: психологія, педагогіка, психогігієна, філософія, теорія та методика фізичного виховання, основи педагогічної майстерності, фізіологія, економіка.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:
Змістовий модуль 1. Загальні основи психології здоров'я і здорового способу життя.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Педагогіка спорту» є озброїти студентів знаннями про сучасні підходи до організації навчального процесу й застосовувати їх у власній педагогічній діяльності з метою підвищення ефективності навчального процесу й отримання високих освітніх результатів відповідно до вимог демократичного постіндустріального суспільства; озброїти студентів знаннями, вміннями і навичками роботи з дітьми за умов особистісно-орієнтованого виховання і навчання

1.2. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- сутність професії вчителя;
- функції та значення вчителя в сучасному суспільстві;
- сутність і зміст педагогіки й педагогічних дисциплін;
- основні категорії педагогіки;
- загальну характеристику закладів освіти в Україні;
- особливості особистості сучасних школярів, їх права та обов'язки;
- особливості та принципи побудови системи освіти в Україні;
- сутність і зміст виховного процесу, його основні етапи;
- принципи та закономірності виховного процесу;
- методи виховного впливу;
- форми організації виховного процесу;
- системи розумового, морального, фізичного, трудового, естетичного виховання учнів;
- самоврядування учнів; дитячі та громадські організації; самодіяльні об'єднання;
- позакласне та позашкільне виховання;
- педагогічне керівництво вихованням дітей в сім'ї;

- виховні функції вчителя загальноосвітньої школи.

ВМІТИ:

- застосовувати отримані знання у процесі вивчення педагогічних дисциплін;
- організовувати навчальний процес;
- застосовувати сучасні методи, засоби, форми, технології навчання;
- застосовувати отримані знання у процесі педагогічної практики;
- проектувати сучасний урок і реалізовувати його у практиці загальноосвітньої школи;
- формувати в собі якості педагогічної майстерності;
- виділяти актуальні проблеми сучасного виховного процесу;
- на основі загальної мети виховання та врахування специфіки виховання дітей певного віку визначати завдання їх виховання;
- передавати інформацію, використовуючи при цьому весь арсенал комунікативних засобів, методів і прийомів, керуючись принципами: опори на позитивне, поваги прав і свобод дитини, права бути самою собою та інші;
- здійснювати гуманістичне виховання у процесі організації колективних виховних справ та на уроці;
- створювати умови та підбирати методи виховного впливу для усвідомленого сприйняття та засвоєння соціальних норм, культурних і статево-рольових стандартів поведінки;
- планувати діяльність, визначити її об'єкт і предмет з урахуванням вікових, індивідуальних особливостей дітей, їхніх інтересів і можливостей;
- створювати умови та підбирати форму, метод виховного впливу для поєднання інтелектуального, фізичного і соціального розвитку школярів;
- організувати та забезпечити чуттєве сприймання та спілкування дітей із соціальним та природним оточенням;
- організувати та забезпечити єдність інтелектуального та емоційного сприймання навколишньої дійсності;
- визначити та організувати різні види і форми виховної роботи;
- формувати національну свідомість та гордість за причетність до своєї нації, держави, усвідомлення її краси і багатства, повагу до культури свого народу, традицій, звичаїв, обрядів, свят;
- організовувати, коригувати взаємини з дітьми у процесі спільної діяльності;
- організовувати колективне самоврядування, забезпечити органічне сполучення керування і самоврядування, тактовно здійснювати педагогічне керівництво дитячим самоврядуванням;
- прогнозувати розвиток колективу, планувати його ближню, середню і далеку перспективу діяльності, використовувати колектив як засіб розвитку кожного його члена, об'єднувати його зусилля навколо спільної діяльності, розподіляти обов'язки між учнями на основі перспективних, середніх та ближніх цілей у плануванні роботи учнів класу, розподілу між ними доручень з метою об'єднання зусиль учнів навколо спільної діяльності, створювати такий виховний колектив, який би став засобом розвитку кожного його члена;

- здійснювати виховання самоповаги, почуття власної гідності;
- встановлювати правильні (педагогічно доцільні, тактовні, засновані на загальних інтересах) взаємини з родиною, забезпечувати конструктивну взаємодію з батьками та іншими старшими членами сімейного співтовариства.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 45 годин / 1.5 кредитів ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Загальні основи педагогіки спорту

Тема 1. Педагогіка фізичного виховання і спорту як наукова і навчальна дисципліна

Визначення базових понять дисципліни «Педагогіка спорту». Предмет і об'єкт навчальної дисципліни педагогіка спорту. Джерела та зв'язок педагогіки спорту з іншими науками і дисциплінами. Значення педагогіки спорту в системі підготовки спеціалістів галузі фізичного виховання і спорту. Педагогіка спорту як наукова дисципліна. Актуальні проблеми педагогіки спорту. Методологія досліджень в педагогіці спорту.

Тема 2. Принципи побудови процесу фізичного виховання та спорту. Засоби та методи фізкультурно-спортивної педагогічної діяльності.

Загальні принципи фізичного виховання та спорту. Педагогічні принципи фізичного виховання та спорту. Специфічні принципи фізичного виховання та спорту. Фізична вправа головний засіб фізичного виховання. Техніка фізичної вправи. Характеристики рухів. Значення оздоровчих сил довкілля та гігієнічних чинників, як засобів фізичного виховання. Визначення терміну „методи” та їх класифікація. Засоби навчання. Загальні вимоги до підбору і виконання методів.

Тема 3. Рухові дії як предмет навчання.

Рухове уміння та навичка. Закономірності і механізми формування рухових вмінь і навичок. Відмінні риси рухових вмінь та навичок. Педагогічні основи процесу навчання руховим діям. Передумови та етапи навчання. Особистісно-діяльнісний підхід до організації навчального процесу. Зовнішня структура навчальної діяльності

Тема 4. Загальна характеристика фізичних якостей людини

Перенос рухових якостей. Засоби розвитку рухових якостей. Навантаження і відпочинок як компоненти методів вправи. Адаптація і компенсаторика як найважливіші закономірності розвитку рухових якостей. . Вплив природних гігієнічних чинників на ефективність розвитку рухових якостей.

Тема 5. Навчання техніки та тактики у фізкультурно-спортивній діяльності.

Техніка фізичної вправи. Поняття спортивної тактики та фактори, що її зумовлюють. Особливості навчання тактиці. Спеціальна тактична підготовка.

Тема 6. Забезпечення спортивної орієнтації та відбору.

Морфологічні дані та фізіологічні показники спортивного відбору. Рівень розвитку рухових якостей. Швидкість навчання, особливості інтелектуальної сфери, рухової пам'яті та сенсорики, типологічні особливості ВНД.

3. Рекомендована література

Основна:

- 1 Арнольд П. Соревновательный спорт, победа и воспитание / П. Арнольд // Гуманистическая теория и практика спорта : сборник. М.-Сургут : МГИУ, 2000.- Вып. III.-С. 131-148.
- 2 Бальсевич В.К. Обучение спортивным движениям / В.К. Бальсевич, В.А. Запорожанов. Киев, 1986. - С. 22-26.
- 3 Белорусова В.В. Воспитание в спорте / В.В. Белорусова. М. : Физкультура и спорт, 1974. - 115 с.
- 4 Боген М. Обучение двигательным действиям. М.:ФиС, 1985.
- 5 Бриль М.С. Отбор в спортивных играх / М.С. Бриль. М. : Физкультура и спорт, 1980. - 127 с. : ил.
- 6 Брянкин С.В. Спортивный отбор и ориентация : учебное пособие / С.В. Брянкин. Смоленск, 1977. - 68 с.
- 7 Булгакова Н.Ж. Отбор и подготовка юных пловцов / Н.Ж. Булгакова. -М. : Физкультура и спорт, 1986. 191 с.
- 8 Волков В.М. Спортивный отбор / В.М. Волков, В.П. Филин. М. : Физкультура и спорт, 1982. - 166 с.
- 9 Зациорский В.М. Проблема спортивной одаренности и отбор в спорте : направления и методология исследований / В.М. Зациорский и др. // Теория и практика физической культуры. 1973. - № 7. - С. 54-66.
- 10 Круцевич Т. Ю. Теорія і методика фізичного виховання: [підруч. Для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту] : у 2 т. / за ред. Т. Ю. Круцевич. - К.: Олімпійська література, 2008. - Т. 1.-391 с.; Т. 2. -366 с.
- 11 Круцевич Т.Ю., Воробьев М.И. Контроль в физическом воспитании детей, подростков и юношей. – К.: “Поліграф-експрес”, 2005. –195 с.
- 12 Курамшин Ю. Ф. Засоби фізичного виховання / Ю. Ф. Курамшин // Теорія і методика фізичного виховання методика фізичного виховання : [підр. для студ. ВНЗ фіз. виховання і спорту] – Київ, 2008 – 138 с.
- 13 Линець М. М. Основы методики развития руховых качеств : [навч. посіб. для фізкультурних вузів] / Линець М. М. – Л. : Штабар, 1997. – 207 с.
- 14 Майнберг Э Основные проблемы педагогики спорта /Э. Майнберг. М.: Аспект-Пресс ,1995. – 317с.
- 15 Матвеев Л.П. Общая теория спорта и её прикладные аспекты / Л.П. Матвеев. 4-е изд., испр. и доп. - СПб. : Лань, 2005. - 384 с. : ил.

- 16 Матвеев Л.П. Теория и методика физической культуры. Учеб. для ин-тов физ. культуры. М.: ФиС, - 1991. – 543с.
- 17 Папуша В. Г. Теорія і методика фізичного виховання у схемах і таблицях. Навчальний посібник. Тернопіль: «Підручники і посібники», 2010.
- 18 Келлер В.С. Система спортивных соревнований и соревновательная деятельность спортсмена / В.С. Келлер // Теория спорта. Киев : Вища школа, 1987.-С. 66-100.
- 19 Платонов В.Н. Теоретические аспекты отбора в современном спорте / В.Н. Платонов, В.А. Запорожанов // Отбор, контроль и прогнозирование в спортивной тренировке : сборник научных трудов. Киев : КГИФК, 1990.-С. 5-27.
- 20 Платонов В.П. Общая теория подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Учеб для студентов вузов физ.восп. и спорта / В.Н. Платонов. -К.: Олимпийская литература, 1997. – 584с.
- 21 Полякова Т.А. Спортивная ориентация детей младшего школьного возраста на основе информационного подхода : дис. . канд. пед. наук : 13.00.04 / Т.А. Полякова. М., 2008. - 134 с.
- 22 Развитие физических качеств / М. М. Булатова, М. М. Линец, В. Н. Платонов // Теория и методика физического воспитания : [учеб. для студ. высш. учеб. завед. физ. воспитания и спорта] / под ред. Т. Ю. Круцевич. – К. : Олимп. литература, 2003. – Т. 1, гл. 9. – С. 189 – 322.
- 23 Теорія і методика фізичного виховання. Підручник для вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту. К. Вид. «Олімпійська література», 2008. за ред. Т.Ю. Круцевич.
- 24 Тер-Ованесян А.А. Педагогика спорта / А.А. Тер-Ованесян. Киев : Здоровья, 1986. - 257 с.
- 25 Тер-Ованесян А.А., Тер-Ованесян И.А. Обучение в спорте. М.: Сов.спорт, 1992. – 192с.
- 26 Шиян Б.М., Папуша В.Г., Приступа Є.Н. Теорія фізичного виховання. – Львів, 1996. – 218 с.

Додаткова:

- 27 Ангерлейдер С. В поисках успеха (уроки побед)/ С. Ангерлейдер. –С.Пб. : Центр карьеры: 1999. - 192с.
- 28 Ашмарин Б.А. Теория и методика исследований в физическом воспитании / Б.А. Ашмарин М. : Физкультура и спорт, 1978. - 223 с.
- 29 Бабанский Ю.К. Оптимизация процесса обучения / Ю.К. Бабанский. -М. : Просвещение, 1987. 276 с.
- 30 Белинович В.В. Обучение в физическом воспитании. М.:ФиС, 1958.
- 31 Бернштейн Н.А. О построении движений /Н.А. Бернштейн. М.: Книга по Требованию, 2012. – 253с.
- 32 Бернштейн Н.А. Очередные проблемы физиологии активности // Проблемы кибернетики. Вып.6. М.:Физматгиз, 1961. – С.104-160.
- 33 Беспалько В.П. Программированное обучение: Дидактические основы. - М.: Высшая школа, 1970. – 300с.

- 34 Благущ П.К. К теории тестирования двигательных способностей / П.К. Благущ. М. : Физкультура и спорт, 1982. - 166 с.
- 35 Воронова В.И. Психология спорта. Навчальний посібник. / В.И. Воронова. – К. : Олімпійська література, 2007. -298с.
- 36 Гаврилов Д.Н. Инновационные технологии диагностики психофизического состояния школьников : метод, рекомендации / Д.Н. Гаврилов, А.Г. Комков, А.В. Малинин; С.-Петербург. НИИ физкультуры. -СПб., 2005.-43 с.
- 37 Горбунов Г.Д. Психопедагогика спорта.М.:ФиС, 1986
- 38 Губа В.П. Основы распознавания раннего спортивного таланта : учеб. пособие для вузов физич. культуры / В.П. Губа. М. : Терра-Спорт, 2003.-208 с.
- 39 Гуськов С.И. Спорт и американская школа / С.И. Гуськов, Л.Б. Кофман. -М., 1995.- 159 с.
- 40 Дінейка К. Рух, дихання, психофізичне тренування. / К. Дінейка – К.: Здоров'я, 1988. – 176с.
- 41 Дорохов Р.Н. Методика раннего отбора и ориентации в спорте : учеб. пособие / Р.Н. Дорохов, В.П. Губа, В.Г. Петрухин. Смоленск, 1994. -86 с.
- 42 Ильин Е.П. Методологические аспекты изучения связи свойств нервной системы и темперамента с особенностями поведения и эффективностью деятельности / Е.П. Ильин // Теория и практика физической культуры. -1982. -№ 10.-С. 46-48.
- 43 Ильин Е.П. Мотивация и мотивы / Е.П. Ильин. СПб. : Питер, 2002. – 512с.
- 44 Ильин Е.П. Об адекватности понимания связей свойств нервной системы с эффективностью деятельности и поведением спортсменов / Е.П. Ильин // Теория и практика физической культуры. 1985. - № 6. -С. 52-54.
- 45 Ленк Г. Спорт как средство социального воспитания молодежи / Г. Ленк // Информационный вестник ВНИИФК. 1978. - № 23-24. - С. 6-8.
- 46 Макаренко А.С. Методика организации воспитательного процесса : в 8-ми т. / А.С. Макаренко М., 1983. - Т. 1. - С. 267-329.
- 47 Паршиков А.Т. Спорт и личность : методические рекомендации для детско-юношеских спортивных школ / А.Т. Паршиков, О.А. Мильштейн. М. : Советский спорт, 2008. - 48 с.
- 48 Пауткин А.В. Соматотипологический подход в прогностической оценке / А.В. Пауткин М.М. Самсонов, С.Д. Антонюк // Теория и практика физической культуры. 2007. - № 2. - С. 60-63.
- 49 Сергієнко Л.П. Тестування рухових здібностей школярів. –К.: В-во “Олімп. літ-ра”, 2001.-439 с.
- 50 Теорія і методика фізичного виховання : тестові завдання / укл. : Ю. Б. Ячнюк, І. О. Ячнюк., – Чернівці. : Чернівецький нац. ун-т 2011. – 126 С.
- 51 Уэйнберг Р., Гоулд Д. Основы психологии спорта и физической культуры. К: Олимпийская литература, 1998. – 336с.
- 52 Физическое воспитание. Учебн. для студ. факульт. физ. культуры пед. ин-тов. Под общ ред. В.А.Головина, В.А.Маслякова, А.В.Коробкова. - М: Висш. школа, 1983, - 391 с.

- 53 Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина 1, 2. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2001. – 272 с.
- 54 Bayrnina I.I. The aftermath of early sports specialization for highly qualified swimmers / I.I. Bayrnina, S.M. Vaitsekhovskii // Fitness Sports Review International. 1992. - P. 132-133.
- 55 Bloom B.S. (Ed.). Developing talent in young people / B.S. Bloom (Ed.). -NY. : Ballantine, 1985. p. 76.

14. Інформаційні ресурси

- 1.<http://lib.sportedu.ru;>
- 2.<http://www.sportlib.ru;>
- 3.<http://www.narodvoley.ru.>

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та семінарських занять в усній та письмовій формах.

1. Опитування.
2. Перевірка завдань для самостійної роботи.
3. Перевірка матеріалів самопідготовки.
4. Виконання завдань практичних занять.

Підсумковий контроль – іспит.

Екзаменаційні вимоги

1. Що є предметом вивчення педагогіки спорту?
2. Назвіть науки які вивчають процес фізичного виховання.
3. Як педагогіка спорту взаємодіє з іншими науками, що вивчають цей процес?
4. Що вивчає педагогіка спорту як навчальна дисципліна?
5. Назвіть джерела виникнення і розвитку педагогіки спорту.
6. Дайте характеристику фізичної культури.
7. Дайте характеристику фізичного розвитку.
8. Дайте характеристику фізичного виховання.
9. Дайте характеристику спорту.
10. Дайте характеристику основним методам досліджень в педагогіці спорту.
11. Що розуміємо під «принципами фізичного виховання і спорту»?
12. Яка закономірність лежить в основі принципу свідомості і активності?
13. Назвіть шляхи реалізації принципу свідомості і активності, та дайте характеристику шляхів їх реалізації.
14. Яка закономірність лежить в основі принципу наочності?
15. Які види наочності Ви знаєте, та назвіть основні прийоми прямої та опосередкованої наочності.

16. Яка закономірність лежить в основі принципу доступності й індивідуалізації?
17. Які особливості учнів повинен враховувати вчитель у роботі з учнями?
18. Яка закономірність лежить в основі принципу систематичності?
19. Який матеріал з фізичного виховання можна вважати міцно засвоєним?
20. Назвіть найважливіший принцип фізичного виховання та спорту?
21. Що таке «рух», «рухова дія», «рухова діяльність»?
22. Дайте визначення поняття «фізична вправа».
23. Від яких факторів залежить ефективність застосування фізичних вправ?
24. Що Ви розумієте під «змістом» та «формою» фізичних вправ?
25. Дайте визначення поняттю «техніка» фізичних вправ.
26. Які компоненти техніки та фази виконання фізичних вправ Ви знаєте?
27. Що включають просторові характеристики техніки фізичних вправ?
28. Що включають часові та просторово-часові характеристики рухових дій?
29. Дайте визначення поняття «класифікація фізичних вправ», які класифікації Ви знаєте?
30. Назвіть природнокліматичні фактори, що впливають на ефект занять фізичними вправами.
31. Назвіть гігієнічні фактори, що впливають на ефективність занять фізичними вправами.
32. Дайте визначення понять «метод», «методичний прийом», «методика».
33. Які практичні методи Ви знаєте?
34. Дайте характеристику методу цілісного навчання вправ.
35. Дайте характеристику методу навчання вправ по частинах.
36. Дайте характеристику методу підвідних вправ.
37. Дайте характеристику ігрового методу.
38. Дайте характеристику змагального методу.
39. Яким вимогам повинна відповідати ігрова діяльність?
40. Дайте загальну характеристику методів тренування.
41. Характеризуйте методи безперервної вправи.
42. Характеризуйте методи інтервальної (повторної) вправи.
43. Характеризуйте комбіновані методи тренування.
44. Характеризуйте метод колового тренування.
45. Дайте характеристику методичного прийому вправління «з безпосередньою фізичною допомогою».
46. Дайте характеристику методичного прийому вправління «в обидва боки».
47. Характеризуйте методичні прийоми вправління « та «в імітації рухів».
48. Характеризуйте використання методу слова у фізичному вихованні.
49. Дайте характеристику методу демонстрації.
50. Яке значення у навчанні фізичних вправ мають технічні засоби навчання?
51. Які загальні вимоги ставляться до підбору і використання методів?
52. Розкрийте механізм вивчення фізичних вправ.

53. Які спеціальні фізкультурно-спортивні знання необхідно давати учням і яка їх методика є доцільною?
54. Дайте характеристику рухових умінь і навичок.
55. Розкрийте механізми формування рухових дій.
56. Дайте загальну характеристику структури процесу навчання фізичних вправ.
57. Охарактеризуйте перший етап навчання рухових дій.
58. Дайте характеристику другого етапу навчання фізичних вправ.
59. Дайте характеристику третього етапу навчання рухових дій.
60. Дайте загальну характеристику організації навчальної діяльності.
61. Дайте характеристику зовнішньої структури навчальної діяльності.
62. Що таке «фізичні якості» людини?
63. Яке їх значення в побуті, виробничій та спортивній діяльності?
64. Як Ви розумієте «перенос» фізичних якостей?
65. Дайте характеристику фізичних вправ як засобів вдосконалення фізичних якостей.
66. Що таке «фізичне навантаження»?
67. Які сторони навантаження Ви знаєте?
68. Дайте характеристику обсягу й інтенсивності навантаження.
69. Які процеси протікають в організмі людини в інтервалах відпочинку між вправами?
70. Які різновиди відпочинку залежно від його тривалості Ви знаєте?
71. Які існують різновиди відпочинку за характером його організації?
72. Розкрийте зміст поняття «адаптація організму до навантаження».
73. Що розуміється під технікою фізичної вправи?
74. Що розуміють під поняттям спортивної тактики?
75. Які фактори зумовлюють спортивну тактику?
76. У чому полягають особливості навчання тактиці:
77. в однокористувачах та спортивних іграх;
78. б) в командних спортивних іграх;
79. в) загальні рекомендації щодо тактичної підготовки спортсменів?
80. У чому полягає спеціальна тактична підготовка?
81. Назвіть джерела та шляхи розвитку тактичної підготовки.
82. Що розуміється під морфологічними даними спортивної орієнтації?
83. Які основні критерії та фізіологічні показники для спортивного відбору?
84. Якими основними факторами визначається рівень розвитку рухових якостей? А спорт?
85. Від чого залежить видкість навчання
86. У чому полягають особливості інтелектуальної сфери, рухової пам'яті та сенсорики ?
87. Поясніть основні типологічні особливості ВНД.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ**

Кафедра педагогіки та психології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІКА СПОРТУ

підготовки бакалаврів

галузь знань 01 Освіта

спеціальності 017 Фізична культура і спорт

Факультет «ПДЗО»

Львів – 2018 рік

Робоча програма з дисципліни «Педагогіка фізичного виховання» для перепідготовки спеціалістів напрямку: 6.010202 «Спорт»

Розробник:

Професор кафедри педагогіки та психології, доктор педагогічних наук
Мединський Сергій Володимирович

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки та психології

Протокол № 1 від “31” серпня 2018 року

Завідувач кафедри
педагогіки та психології _____

Соловійов В.Ф.

“31” серпня 2018 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 1.5		Дисципліна спеціалізації СВД	
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): <u>017 Фізична культура і спорт</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		ПП	ПП 1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 45		1-й	1-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3	Рівень вищої освіти: магістр	.	12 год.
		Практичні, семінарські	
			4 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
			29год.
		Індивідуальні завдання: -	
Вид контролю: іспит			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Педагогіка спорту» є озброїти студентів знаннями про сучасні підходи до організації навчального процесу й застосовувати їх у власній педагогічній діяльності з метою підвищення ефективності навчального процесу й отримання високих освітніх результатів відповідно до вимог демократичного постіндустріального суспільства; озброїти студентів знаннями, вміннями і навичками роботи з дітьми за умов особистісно-орієнтованого виховання і навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- сутність професії вчителя;
- функції та значення вчителя в сучасному суспільстві;
- сутність і зміст педагогіки й педагогічних дисциплін;
- основні категорії педагогіки;
- загальну характеристику закладів освіти в Україні;
- особливості особистості сучасних школярів, їх права та обов'язки;
- особливості та принципи побудови системи освіти в Україні;
- сутність і зміст виховного процесу, його основні етапи;
- принципи та закономірності виховного процесу;
- методи виховного впливу;
- форми організації виховного процесу;
- системи розумового, морального, фізичного, трудового, естетичного виховання учнів;
- самоврядування учнів; дитячі та громадські організації; самодіяльні об'єднання;
- позакласне та позашкільне виховання;
- педагогічне керівництво вихованням дітей в сім'ї;
- виховні функції вчителя загальноосвітньої школи.

вміти:

- застосовувати отримані знання у процесі вивчення педагогічних дисциплін;
- організовувати навчальний процес;
- застосовувати сучасні методи, засоби, форми, технології навчання;
- застосовувати отримані знання у процесі педагогічної практики;
- проектувати сучасний урок і реалізовувати його у практиці загальноосвітньої школи;
- формувати в собі якості педагогічної майстерності;
- виділяти актуальні проблеми сучасного виховного процесу;
- на основі загальної мети виховання та врахування специфіки виховання дітей певного віку визначати завдання їх виховання;

- передавати інформацію, використовуючи при цьому весь арсенал комунікативних засобів, методів і прийомів, керуючись принципами: опори на позитивне, поваги прав і свобод дитини, права бути самою собою та інші;
- здійснювати гуманістичне виховання у процесі організації колективних виховних справ та на уроці;
- створювати умови та підбирати методи виховного впливу для усвідомленого сприйняття та засвоєння соціальних норм, культурних і статево-рольових стандартів поведінки;
- планувати діяльність, визначити її об'єкт і предмет з урахуванням вікових, індивідуальних особливостей дітей, їхніх інтересів і можливостей;
- створювати умови та підбирати форму, метод виховного впливу для поєднання інтелектуального, фізичного і соціального розвитку школярів;
- організувати та забезпечити чуттєве сприймання та спілкування дітей із соціальним та природним оточенням;
- організувати та забезпечити єдність інтелектуального та емоційного сприймання навколишньої дійсності;
- визначити та організувати різні види і форми виховної роботи;
- формувати національну свідомість та гордість за причетність до своєї нації, держави, усвідомлення її краси і багатства, повагу до культури свого народу, традицій, звичаїв, обрядів, свят;
- організовувати, коригувати взаємини з дітьми у процесі спільної діяльності;
- організовувати колективне самоврядування, забезпечити органічне сполучення керування і самоврядування, тактовно здійснювати педагогічне керівництво дитячим самоврядуванням;
- прогнозувати розвиток колективу, планувати його ближню, середню і далекую перспективу діяльності, використовувати колектив як засіб розвитку кожного його члена, об'єднувати його зусилля навколо спільної діяльності, розподіляти обов'язки між учнями на основі перспективних, середніх та ближніх цілей у плануванні роботи учнів класу, розподілу між ними доручень з метою об'єднання зусиль учнів навколо спільної діяльності, створювати такий виховний колектив, який би став засобом розвитку кожного його члена;
- здійснювати виховання самоповаги, почуття власної гідності;
- встановлювати правильні (педагогічно доцільні, тактовні, засновані на загальних інтересах) взаємини з родиною, забезпечувати конструктивну взаємодію з батьками та іншими старшими членами сімейного співтовариства.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 45 годин / 1.5 кредитів ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Загальні основи педагогіки спорту

Тема 1. Педагогіка фізичного виховання і спорту як наукова і навчальна дисципліна

Визначення базових понять дисципліни «Педагогіка спорту». Предмет і об'єкт навчальної дисципліни педагогіка спорту. Джерела та зв'язок педагогіки спорту з іншими науками і дисциплінами. Значення педагогіки спорту в системі підготовки спеціалістів галузі фізичного виховання і спорту. Педагогіка спорту як наукова дисципліна. Актуальні проблеми педагогіки спорту. Методологія досліджень в педагогіці спорту.

Тема 2. Принципи побудови процесу фізичного виховання та спорту. Засоби та методи фізкультурно-спортивної педагогічної діяльності.

Загальні принципи фізичного виховання та спорту. Педагогічні принципи фізичного виховання та спорту. Специфічні принципи фізичного виховання та спорту. Фізична вправа головний засіб фізичного виховання. Техніка фізичної вправи. Характеристики рухів. Значення оздоровчих сил довілля та гігієнічних чинників, як засобів фізичного виховання. Визначення терміну „методи” та їх класифікація. Засоби навчання. Загальні вимоги до підбору і виконання методів.

Тема 3. Рухові дії як предмет навчання.

Рухове уміння та навичка. Закономірності і механізми формування рухових вмінь і навичок. Відмінні риси рухових вмінь та навичок. Педагогічні основи процесу навчання руховим діям. Передумови та етапи навчання. Особистісно-діяльнісний підхід до організації навчального процесу. Зовнішня структура навчальної діяльності

Тема 4. Загальна характеристика фізичних якостей людини

Перенос рухових якостей. Засоби розвитку рухових якостей. Навантаження і відпочинок як компоненти методів вправи. Адаптація і компенсаторика як найважливіші закономірності розвитку рухових якостей. Вплив природних гігієнічних чинників на ефективність розвитку рухових якостей.

Тема 5. Навчання техніки та тактики у фізкультурно-спортивній діяльності.

Техніка фізичної вправи. Поняття спортивної тактики та фактори, що її зумовлюють. Особливості навчання тактиці. Спеціальна тактична підготовка.

Тема 6. Забезпечення спортивної орієнтації та відбору.

Морфологічні дані та фізіологічні показники спортивного відбору. Рівень розвитку рухових якостей. Швидкість навчання, особливості інтелектуальної сфери, рухової пам'яті та сенсорики, типологічні особливості ВНД.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Загальні основи педагогіки спорту												
Тема 1. Педагогіка фізичного виховання і спорту як наукова і навчальна дисципліна.							7	2	1			4
Тема 2. Принципи побудови процесу фізичного виховання та спорту. Засоби та методи фізкультурно-спортивної педагогічної діяльності.							9	2	1			6
Тема 3. Рухові дії як предмет навчання							7	2				5
Тема 4. Загальна характеристика фізичних якостей.							9	2	1			6
Тема 5. Навчання техніки та тактики у фізкультурно-спортивній діяльності.							6	2				4
Тема 6. Забезпечення спортивної орієнтації та відбору							7	2	1			4
Разом за змістовим модулем 1							45	12	4			29

5. Темі лекційних занять

№ з/п	Назва теми (Педагогіка)	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Педагогіка фізичного виховання і спорту як наукова і навчальна дисципліна		2
2.	Принципи побудови процесу фізичного виховання та		2

	спорту. Засоби та методи фізкультурно-спортивної педагогічної діяльності.		
3.	Рухові дії як предмет навчання.		2
4.	Загальна характеристика фізичних якостей		2
5.	Навчання техніки та тактики у фізкультурно-спортивній діяльності.		2
6.	Забезпечення спортивної орієнтації та відбору.		2

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми (Педагогіка)	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Педагогіка фізичного виховання і спорту як наукова і навчальна дисципліна.		1
2.	Принципи побудови процесу фізичного виховання. Засоби та методи фізкультурно-спортивної педагогічної діяльності.		1
3.	Рухові дії як предмет навчання		
4.	Загальна характеристика фізичних якостей людини		1
5.	Навчання техніки та тактики у фізкультурно-спортивній діяльності.		
6.	Забезпечення спортивної орієнтації та відбору.		1

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми (Педагогіка)	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Педагогіка фізичного виховання як наукова і навчальна дисципліна		4
2.	Принципи побудови процесу фізичного виховання. Засоби та методи фізкультурно-спортивної педагогічної діяльності.		6
3.	Рухові дії як предмет навчання		5
4.	Загальна характеристика фізичних якостей людини.		6
5.	Навчання техніки та тактики у фізкультурно-спортивній діяльності		4
6.	Забезпечення спортивної орієнтації та відбору.		4

8. Перелік завдань для самостійної роботи

9.

Вибір адекватних методів і засобів рішення навчально-тренувальних завдань.

Підготувати конспект з наступних питань: загальна характеристика методів навчання в спорті: практичні, словесні та наочні методи.

Загальна характеристика вправи як методу навчання. Основні методи вправи: рівномірна вправа, перемінна вправа, повторна вправа. Лінійний, коловий та академічний підходи. Ігрова форма. Допоміжні методи вправи.

Загальна характеристика словесних методів навчання. Наочні методи навчання: демонстрація і ілюстрація. Вимоги до застосування ілюстративних матеріалів. Засоби навчання. Допоміжні засоби і методи передачі інформації. Нетрадиційні засоби навчання. Музика в процесі навчання.

Співвідношення навчання техніці спортивних вправ в єдності з навчанням спортивній тактиці.

Підготувати конспект з наступних питань: спортивна тактика як мистецтво ведення спортивної боротьби. Її значення і сутність. Розподіл видів спорту на вісім груп: циклічні види в яких спортсмени змагаються на довгих і середніх дистанціях; циклічні види в яких спортсмени змагаються на коротких дистанціях; індивідуальні циклічні види в яких результати визначаються об'єктивними показниками (стрибки і метання, важка атлетика); ациклічні види в яких результат визначається візуально; одноборства; командні спортивні ігри; види в яких спортсмен взаємодіє з тваринами або технічними засобами; багатоборства.

Фактори, що впливають на спортивну тактику. Забезпечення тактичної підготовленості в одноборствах і ігрових видах; в командних спортивних іграх; видах спорту з участю двох і більше спортсменів та відсутністю безпосереднього контакту з супротивником; в циклічних видах; методичні рекомендації по навчанню спортивній тактиці у всіх видах спорту.

9. Методи контролю

В процесі вивчення дисципліни «Педагогіка спорту» здійснюється:

- **поточний контроль** у вигляді опитування, оцінки завдань самостійної роботи, та участі студентів у дискусіях.
- **підсумковий контроль** – іспит проводиться в усній формі за екзаменаційними білетами.

Кількість модулів – 1

Кількість балів – 100

Підсумкова форма контролю – **Іспит**

10. Екзаменаційні вимоги

1. Що є предметом вивчення педагогіки спорту?
2. Назвіть науки які вивчають процес фізичного виховання.
3. Як педагогіка спорту взаємодіє з іншими науками, що вивчають цей процес?
4. Що вивчає педагогіка спорту як навчальна дисципліна?
5. Назвіть джерела виникнення і розвитку педагогіки спорту.
6. Дайте характеристику фізичної культури.
7. Дайте характеристику фізичного розвитку.
8. Дайте характеристику фізичного виховання.
9. Дайте характеристику спорту.
10. Дайте характеристику основним методам досліджень в педагогіці спорту.
11. Що розуміємо під «принципами фізичного виховання і спорту»?
12. Яка закономірність лежить в основі принципу свідомості і активності?
13. Назвіть шляхи реалізації принципу свідомості і активності, та дайте характеристику шляхів їх реалізації.
14. Яка закономірність лежить в основі принципу наочності?
15. Які види наочності Ви знаєте, та назвіть основні прийоми прямої та опосередкованої наочності.
16. Яка закономірність лежить в основі принципу доступності й індивідуалізації?
17. Які особливості учнів повинен враховувати вчитель у роботі з учнями?
18. Яка закономірність лежить в основі принципу систематичності?
19. Який матеріал з фізичного виховання можна вважати міцно засвоєним?

20. Назвіть найважливіший принцип фізичного виховання та спорту?
21. Що таке «рух», «рухова дія», « рухова діяльність»?
22. Дайте визначення поняття «фізична вправа».
23. Від яких факторів залежить ефективність застосування фізичних вправ?
24. Що Ви розумієте під «змістом» та «формою» фізичних вправ?
25. Дайте визначення поняттю «техніка» фізичних вправ.
26. Які компоненти техніки та фази виконання фізичних вправ Ви знаєте?
27. Що включають просторові характеристики техніки фізичних вправ?
28. Що включають часові та просторово-часові характеристики рухових дій?
29. Дайте визначення поняття «класифікація фізичних вправ», які класифікації Ви знаєте?
30. Назвіть природнокліматичні фактори, що впливають на ефект занять фізичними вправами.
31. Назвіть гігієнічні фактори, що впливають на ефективність занять фізичними вправами.
32. Дайте визначення понять «метод», «методичний прийом», «методика».
33. Які практичні методи Ви знаєте?
34. Дайте характеристику методу цілісного навчання вправ.
35. Дайте характеристику методу навчання вправ по частинах.
36. Дайте характеристику методу підвідних вправ.
37. Дайте характеристику ігрового методу.
38. Дайте характеристику змагального методу.
39. Яким вимогам повинна відповідати ігрова діяльність?
40. Дайте загальну характеристику методів тренування.
41. Характеризуйте методи безперервної вправи.
42. Характеризуйте методи інтервальної (повторної) вправи.
43. Характеризуйте комбіновані методи тренування.
44. Характеризуйте метод колового тренування.
45. Дайте характеристику методичного прийому вправління «з безпосередньою фізичною допомогою».
46. Дайте характеристику методичного прийому вправління «в обидва боки».
47. Характеризуйте методичні прийоми вправління « та «в імітації рухів».
48. Характеризуйте використання методу слова у фізичному вихованні.
49. Дайте характеристику методу демонстрації.
50. Яке значення у навчанні фізичних вправ мають технічні засоби навчання?
51. Які загальні вимоги ставляться до підбору і використання методів?
52. Розкрийте механізм вивчення фізичних вправ.
53. Які спеціальні фізкультурно-спортивні знання необхідно давати учням і яка їх методика є доцільною?
54. Дайте характеристику рухових умінь і навичок.
55. Розкрийте механізми формування рухових дій.
56. Дайте загальну характеристику структури процесу навчання фізичних вправ.
57. Охарактеризуйте перший етап навчання рухових дій.
58. Дайте характеристику другого етапу навчання фізичних вправ.

59. Дайте характеристику третього етапу навчання рухових дій.
60. Дайте загальну характеристику організації навчальної діяльності.
61. Дайте характеристику зовнішньої структури навчальної діяльності.
62. Що таке «фізичні якості» людини?
63. Яке їх значення в побуті, виробничій та спортивній діяльності?
64. Як Ви розумієте «перенос» фізичних якостей?
65. Дайте характеристику фізичних вправ як засобів вдосконалення фізичних якостей.
66. Що таке «фізичне навантаження»?
67. Які сторони навантаження Ви знаєте?
68. Дайте характеристику обсягу й інтенсивності навантаження.
69. Які процеси протікають в організмі людини в інтервалах відпочинку між вправами?
70. Які різновиди відпочинку залежно від його тривалості Ви знаєте?
71. Які існують різновиди відпочинку за характером його організації?
72. Розкрийте зміст поняття “адаптація організму до навантаження”.
73. Що розуміється під технікою фізичної вправи?
74. Що розуміють під поняття спортивної тактики?
75. Які фактори зумовлюють спортивну тактику?
76. У чому полягають особливості навчання тактиці:
77. в однокористувачах та спортивних іграх;
78. б) в командних спортивних іграх;
79. в) загальні рекомендації щодо тактичної підготовки спортсменів?
80. У чому полягає спеціальна тактична підготовка?
81. Назвіть джерела та шляхи розвитку тактичної підготовки.
82. Що розуміється під морфологічними даними спортивної орієнтації?
83. Які основні критерії та фізіологічні показники для спортивного відбору?
84. Якими основними факторами визначається рівень розвитку рухових якостей? А спорті?
85. Від чого залежить видкість навчання
86. У чому полягають особливості інтелектуальної сфери, рухової пам'яті та сенсорики ?
87. Поясніть основні типологічні особливості ВВД.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Форма навчання	Сума						Підсумковий контроль (іспит)
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	
Денна (усього балів)							
Опитування на							

семінарських заняттях							50	100
Конспекти самопідготовки до лекційних занять								
Самостійна робота до семінарських занять								
Заочна (усього балів)	0-8	0-10	0-8	0-8	0-8	8		
Опитування на семінарських заняттях	0-2	0-2		0-2	0-2			
Конспекти самопідготовки до лекційних занять	0-5	0-5	0-5	0-5	0-5	0-5		
Самостійна робота до семінарських занять	0-1	0-3	0-3	0-1	0-1	0-3		

Критерії оцінки знань студентів у національній та рейтинговій системах оцінювання:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	<i>A</i>	відмінно	зараховано
82-89	<i>B</i>	добре	
74-81	<i>C</i>		
64-73	<i>D</i>	задовільно	
60-63	<i>E</i>		
35-59	<i>F_x</i>	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	<i>F</i>	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

За результатами всіх набраних балів кожному студентові виставляється кількість балів від 0 до 100, оцінка за чотирибальною національною шкалою і за шкалою ECTS.

При здачі іспиту студент отримає позитивну оцінку, якщо він набрав в середньому 18 і більше балів з кожної дисципліни, в подальшому він складає іспит

в усній формі за білетом і додатково набирає від 0 до 50 балів. За результатами складання іспиту виводиться підсумкова оцінка шляхом додавання отриманих балів упродовж семестру та оцінки на іспиті.

12. Методичне забезпечення

11.1. Тексти лекцій.

11.2. Плани семінарських занять.

11.3. Розробки завдань, які винесені на самостійну роботу.

Рекомендована література

Основна:

- 1 Арнольд П. Соревновательный спорт, победа и воспитание / П. Арнольд // Гуманистическая теория и практика спорта : сборник. М.-Сургут : МГИУ, 2000.- Вып. III.-С. 131-148.
- 2 Бальсевич В.К. Обучение спортивным движениям / В.К. Бальсевич, В.А. Запорожанов. Киев, 1986. - С. 22-26.
- 3 Белорусова В.В. Воспитание в спорте / В.В. Белорусова. М. : Физкультура и спорт, 1974. - 115 с.
- 4 Боген М. Обучение двигательным действиям. М.: ФиС, 1985.
- 5 Бриль М.С. Отбор в спортивных играх / М.С. Бриль. М. : Физкультура и спорт, 1980. - 127 с. : ил.
- 6 Брянкин С.В. Спортивный отбор и ориентация : учебное пособие / С.В. Брянкин. Смоленск, 1977. - 68 с.
- 7 Булгакова Н.Ж. Отбор и подготовка юных пловцов / Н.Ж. Булгакова. -М. : Физкультура и спорт, 1986. 191 с.
- 8 Волков В.М. Спортивный отбор / В.М. Волков, В.П. Филин. М. : Физкультура и спорт, 1982. - 166 с.
- 9 Зацюрский В.М. Проблема спортивной одаренности и отбор в спорте : направления и методология исследований / В.М. Зацюрский и др. // Теория и практика физической культуры. 1973. - № 7. - С. 54-66.
- 10 Круцевич Т. Ю. Теорія і методика фізичного виховання: [підруч. Для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту] : у 2 т. / за ред. Т. Ю. Круцевич. - К.: Олімпійська література, 2008. - Т. 1.-391 с.; Т. 2. -366 с.
- 11 Круцевич Т.Ю., Воробьев М.И. Контроль в физическом воспитании детей, подростков и юношей:.. – К.: “Поліграф-експрес”, 2005. –195 с.
- 12 Курамшин Ю. Ф. Засоби фізичного виховання / Ю. Ф. Курамшин // Теорія і методика фізичного виховання методика фізичного виховання : [підр. для студ. ВНЗ фіз. виховання і спорту] – Київ, 2008 – 138 с.

- 13 Линець М. М. Основи методики розвитку рухових якостей : [навч. посіб. для фізкультурних вузів] / Линець М. М. – Л. : Штабар, 1997. – 207 с.
- 14 Майнберг Э Основные проблемы педагогики спорта /Э. Майнберг. М.: Аспект-Пресс, 1995. – 317с.
- 15 Матвеев Л.П. Общая теория спорта и её прикладные аспекты / Л.П. Матвеев. 4-е изд., испр. и доп. - СПб. : Лань, 2005. - 384 с. : ил.
- 16 Матвеев Л.П. Теория и методика физической культуры. Учеб.для ин-тов физ.культуры. М.: ФиС, - 1991. – 543с.
- 17 Папуша В. Г. Теорія і методика фізичного виховання у схемах і таблицях. Навчальний посібник. Тернопіль: «Підручники і посібники», 2010.
- 18 Келлер В.С. Система спортивных соревнований и соревновательная деятельность спортсмена / В.С. Келлер // Теория спорта. Киев : Вища школа, 1987.-С. 66-100.
- 19 Платонов В.Н. Теоретические аспекты отбора в современном спорте / В.Н. Платонов, В.А. Запорожанов // Отбор, контроль и прогнозирование в спортивной тренировке : сборник научных трудов. Киев : КГИФК, 1990.-С. 5-27.
- 20 Платонов В.П. Общая теория подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Учеб для студентов вузов физ.восп. и спорта / В.Н. Платонов. -К.: Олимпийская литература, 1997. – 584с.
- 21 Полякова Т.А. Спортивная ориентация детей младшего школьного возраста на основе информационного подхода : дис. . канд. пед. наук : 13.00.04 / Т.А. Полякова. М., 2008. - 134 с.
- 22 Развитие физических качеств / М. М. Булатова, М. М. Линец, В. Н. Платонов // Теория и методика физического воспитания : [учеб. для студ. высш. учеб. завед. физ. воспитания и спорта] / под ред. Т. Ю. Круцевич. – К. : Олимп. литература, 2003. – Т. 1, гл. 9. – С. 189 – 322.
- 23 Теорія і методика фізичного виховання. Підручник для вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту. К. Вид. «Олімпійська література», 2008. за ред. Т.Ю. Круцевич.
- 24 Тер-Ованесян А.А. Педагогика спорта / А.А. Тер-Ованесян. Киев : Здоровья, 1986. - 257 с.
- 25 Тер-Ованесян А.А., Тер-Ованесян И.А. Обучение в спорте. М.: Сов.спорт, 1992. – 192с.
- 26 Шиян Б.М., Папуша В.Г., Приступа Є.Н. Теорія фізичного виховання. – Львів, 1996. – 218 с.

Додаткова:

- 27 Ангерлейдер С. В поисках успеха (уроки побед)/ С. Ангерлейдер. –С.Пб. : Центр карьеры: 1999. - 192с.
- 28 Ашмарин Б.А. Теория и методика исследований в физическом воспитании / Б.А. Ашмарин М. : Физкультура и спорт, 1978. - 223 с.
- 29 Бабанский Ю.К. Оптимизация процесса обучения / Ю.К. Бабанский. -М. : Просвещение, 1987. 276 с.
- 30 Белинович В.В. Обучение в физическом воспитании. М.:ФиС, 1958.

- 31 Бернштейн Н.А. О построении движений /Н.А. Бернштейн. М.: Книжка по Требованию, 2012. – 253с.
- 32 Бернштейн Н.А. Очередные проблемы физиологии активности // Проблемы кибернетики. Вып.6. М.:Физматгиз, 1961. – С.104-160.
- 33 Беспалько В.П. Программированное обучение: Дидактические основы. - М.: Высшая школа, 1970. – 300с.
- 34 Благущ П.К. К теории тестирования двигательных способностей / П.К. Благущ. М. : Физкультура и спорт, 1982. - 166 с.
- 35 Воронова В.І. Психологія спорту. Навчальний посібник. / В.І. Воронова. – К. : Олімпійська література, 2007. -298с.
- 36 Гаврилов Д.Н. Инновационные технологии диагностики психофизического состояния школьников : метод, рекомендации / Д.Н. Гаврилов, А.Г. Комков, А.В. Малинин; С.-Петербург. НИИ физкультуры. -СПб., 2005.-43 с.
- 37 Горбунов Г.Д. Психопедагогика спорта.М.:ФиС, 1986
- 38 Губа В.П. Основы распознавания раннего спортивного таланта : учеб. пособие для вузов физич. культуры / В.П. Губа. М. : Терра-Спорт, 2003.-208 с.
- 39 Гуськов С.И. Спорт и американская школа / С.И. Гуськов, Л.Б. Кофман. -М., 1995.- 159 с.
- 40 Дінейка К. Рух, дихання, психофізичне тренування. / К. Дінейка – К.: Здоров'я, 1988. – 176с.
- 41 Дорохов Р.Н. Методика раннего отбора и ориентации в спорте : учеб. пособие / Р.Н. Дорохов, В.П. Губа, В.Г. Петрухин. Смоленск, 1994. -86 с.
- 42 Ильин Е.П. Методологические аспекты изучения связи свойств нервной системы и темперамента с особенностями поведения и эффективностью деятельности / Е.П. Ильин // Теория и практика физической культуры. -1982. -№ 10.-С. 46-48.
- 43 Ильин Е.П. Мотивация и мотивы / Е.П. Ильин. СПб. : Питер, 2002. – 512с.
- 44 Ильин Е.П. Об адекватности понимания связей свойств нервной системы с эффективностью деятельности и поведением спортсменов / Е.П. Ильин // Теория и практика физической культуры. 1985. - № 6. -С. 52-54.
- 45 Ленк Г. Спорт как средство социального воспитания молодежи / Г. Ленк // Информационный вестник ВНИИФК. 1978. - № 23-24. - С. 6-8.
- 46 Макаренко А.С. Методика организации воспитательного процесса : в 8-ми т. / А.С. Макаренко М., 1983. - Т. 1. - С. 267-329.
- 47 Паршиков А.Т. Спорт и личность : методические рекомендации для детско-юношеских спортивных школ / А.Т. Паршиков, О.А. Мильштейн. М. : Советский спорт, 2008. - 48 с.
- 48 Пауткин А.В. Соматотипологический подход в прогностической оценке / А.В. Пауткин М.М. Самсонов, С.Д. Антонюк // Теория и практика физической культуры. 2007. - № 2. - С. 60-63.
- 49 Сергієнко Л.П. Тестування рухових здібностей школярів. –К.: В-во “Олімп. літ-ра”, 2001.-439 с.
- 50 Теорія і методика фізичного виховання : тестові завдання / укл. : Ю. Б. Ячнюк, І. О. Ячнюк., – Чернівці. : Чернівецький нац. ун-т 2011. – 126 С.

- 51 Уэйнберг Р., Гоулд Д. Основы психологии спорта и физической культуры. К: Олимпийская литература, 1998. – 336с.
- 52 Физическое воспитание. Учебн. для студ. факульт. физ. культуры пед. ин-тов. Под общ ред. В.А.Головина, В.А.Маслякова, А.В.Коробкова. - М: Висш. школа, 1983, - 391 с.
- 53 Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина 1, 2. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2001. – 272 с.
- 54 Bayrnina I.I. The aftermath of early sports specialization for highly qualified swimmers / I.I. Bayrnina, S.M. Vaitsekhovskii // Fitness Sports Review International. 1992. - P. 132-133.
- 55 Bloom B.S. (Ed.). Developing talent in young people / B.S. Bloom (Ed.). -NY. : Ballantine, 1985. p. 76.

14. Інформаційні ресурси

- 1.<http://lib.sportedu.ru;>
- 2.<http://www.sportlib.ru;>
- 3.<http://www.narodvoley.ru.>